

BAB V

KACINDEKAN, IMPLIKASI JEUNG RÉKOMÉNDASI

5.1 Kacindekan

Nilik kana hasil analisis jeung déskripsi data dina bab IV, aya sababaraha hal anu bisa dicindekkeun.

Kahiji, kasatiaan penyiar AKTV kana basa Sunda miboga sikep positif sajumlah 81.1%. Penyiar AKTV geus miboga anggepan yén ngagunakeun basa Sunda dina paguneman sapopoé, bisa maké basa Sunda keur urang Sunda, saupama dina naskah warta aya kekecapan anu kurang merenah, salaku penyiar kudu ngabenerkeun, sarta béra nalika aya nu ngahina atawa ngagogoréng basa Sunda éta kawilang penting. Sok sanajan sikepna bisa disebut sikep positif tapi dina émproná mah masih loba nu ngagunakeun basa Indonesia jeung basa campuran, hartina pamakéan basa Sunda di penyiar AKTV téh masih kurang optimal. Lian ti éta kasatiaan penyiar AKTV kana basa Sunda ditalungtik ogé ngaliwatan pola makéna basa anu ngawengku nyarita jeung mitra catur, nyarita dumasar kagiatan, jeung nyarita dumasar tempat. Nilik kana nyarita jeung mitra catur aya 69.2% anu ngagunakeun basa Sunda, 6% anu ngagunakeun basa Indonesia, 1.7% anu ngagunakeun basa séjén (basa Jawa), jeung 23% anu ngagunakeun basa campuran (basa Sunda jeung basa Indonesia). Nyarita dumasar kagiatan, penyiar AKTV lolobana ngagunakeun basa Sunda sajumlah 42.7%, basa Indonesia digunakeun ku penyiar AKTV sajumlah 18.8%, basa campuran (basa Indonesia, basa Sunda jeung basa Asing) nyaéta sajumlah 38.4%. Nyarita dumasar tempat, penyiar AKTV ngagunakeun 54.4% dina basa Sunda, 17.3% dina basa Indonesia, jeung 28.2% dina basa campuran (basa Indonesia jeung basa Sunda).

Kadua, kareueus penyiar AKTV kana basa Sunda sajumlah 59.1%, ieu kaasup kana sikep positif. Penyiar AKTV ngarasa kudu jeung penting ngagunakeun basa Sunda nalika di luar Jawa Barat, umajak ka balaréa pikeun ngagunakeun basa Sunda, maké basa Sunda dina poé Rebo, luyu jeung Perda anu geus diatur ku Pamaréntah, sarta nalika ngagunakeun basa Sunda, harti jeung

maksudna leuwih katepikeun. Penyiar AKTV ogé ngarasa teu satuju nalika maké basa Sunda téh dianggap kuno jeung nalika aya nu leuwih reueus maké basa séjén batan basa Sunda. Tina sababaraha sikep éta bisa katémbong yén penyiar AKTV miboga sikep kereueus anu positif.

Katilu, kasadaran penyiar AKTV kana basa Sunda sajumlah 61.6%, ieu bisa disebut sikep positif sok sanajan masih kurang optimal. Disebut can optimal sabab loba kénéh penyiar AKTV anu can maham bener kana tatakrama basa. Penyiar AKTV geus sadar ngeunaan ayana tatakrama basa jeung sakumaha pentingna dina ngagunakeunana. Ngan lebah ngalarapkeunana masih loba nu salah, anu ngabalukarkeun sikep positif kana kasadaran norma atawa aturan basa téh masih héngkér. Ieu hal dilantarankeun ku sabab kurangna pangaweruh dina kabasaan hususna ngeunaan tatakrama basa Sunda. Balukarna tatakrama basa Sunda geus jarang dipaké tuluy aya rasa kasieun dina ngagunakeun basa Sunda sarta jadi horéam ngagunakeunana.

Kaopat, faktor-faktor anu mangaruhan sikep basa penyiar AKTV kana basa Sunda dina ieu panalungtikan ngawengku kasang tukang réspondén, pangaweruh kabasaan, jeung lingkungan sosial. Kasang tukang réspondén didieu némbongkeun ti mana asal wewengkon penyiar AKTV nu lolobana masih ti Jawa Barat kénéh anu hartina bisa jeung biasa ngagunakeun basa Sunda dina komunikasina. Pangaweruh kabasaan anu maluruh ngeunaan maham atawa henteuna penyiar AKTV kana tetekon basa, katitén tina hasil angket kasadaran kana norma atawa aturan basa Sunda anu masih can optimal dina lebah tatakrama basana. Sarta lingkungan sosial némbongkeun kumaha pola makéna basa penyiar AKTV dina komunikasina anu sok robah kumaha kaayaan anu disanghareupanana.

Dumasar kana data anu geus dipedar, bisa dicindekkeun yén sikep basa penyiar AKTV kana basa Sunda nyaéta sikep positif tapi can optimal. Ku kituna perlu diayakeun deui hal-hal séjén anu matak ngarojong kana kaoptimalan sikep basa positif penyiar AKTV.

5.2 Implikasi

Dumasar kana hasil panalungtikan, pedaran jeung kacindekan nu geus dipedar saméméhna, katitén dina makéna basa Sunda nu digunakeun ku penyiar AKTV masih kurang merenah jeung teu tuhu kana aturan basa. Ieu hal ngabalukarkeun sikep basa penyiar AKTV dikategorikeun kurang optimal lantaran kasatiaan, kareueus jeung kasadaran kana norma basa masih kawilang héngkér.

Implikasi tina dilakukeunna ieu panalungtikan dipiharep bisa mekarkeun paélmuan Sosiolinguistik nu mangrupa élmu nu maluruh ngeunaan basa jeung cara makéna basa di masarakat, sarta pikeun ngeuyeuban pangaweruh ngeunaan sikep basa. Lian ti éta ogé dipiharep miboga mangpaat pikeun panalungtik jeung masarakat réa di antarana bisa méré gambaran ngeunaan sikep basa kana basa Sunda nu sumebar di masarakat, sarta bisa jadi panggeuing pikeun balaréa sangkan tuluy maké basa Sunda salaku basa indungna.

5.3 Rékoméndasi

Sanggeus ngalaksanakeun ieu panalungtikan, aya sababaraha rékoméndasi anu baris ditepikeun ku panalungtik saperti ieu di handap.

- a. Panalungtik kudu neuleuman deui ngeunaan objék nu rék ditalungtik, sangkan leuwih nyaho situasi jeung kondisi nu bakal karandapan engkéna.
- b. Leuwih hadé saupama penyiar lain ngan saukur miboga kamampuh dina jadi juru siar tapi ogé kudu miboga kamampuh dina kabasaan sangkan nyaho kecap jeung kalimah anu merenah nalika nepikeun warta atawa infromasi dina program acara.